

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 173/09-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť J. Š., Č., zastúpeného advokátom JUDr. L. Š., Č., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 NcC 75/2008 z 13. novembra 2008 a porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. Š. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2009 doručená sťažnosť J. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp.zn. 9 NcC 75/2008 z 13. novembra 2008 a porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 917/1998.

2. Sťažovateľ v sťažnosti v podstatnej časti uviedol, že v procesnom postavení odporcu je účastníkom konania o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, ktoré prebieha od roku 1998. Ďalej na odôvodnenie sťažnosti sťažovateľ uviedol: „... od roku 1998 sa občasne konali viaceré pojednávania, ktoré vždy boli odročené na neurčito, pričom tieto ani po takmer 10 rokoch nevedú k rozhodnutiu vo veci samej. Posledné pojednávanie sa uskutočnilo dňa 22. 1. 2009, pričom toto pojednávanie bolo opätovne odročené na neurčito.

Dňa 9. 4. 2009 som osobne na OS v Čadci doručil predsedovi Okresného súdu v Čadci sťažnosť na prietahy v konaní zo dňa 8. 4. 2009.

Predmetnú ústavnú sťažnosť podávam z dôvodu, že Okresný súd v Čadci permanentne porušuje moje základné ľudské práva, pretože nereaguje na moje procesné návrhy (protinávrh, vzájomný návrh - tak ako to bližšie rozoberiem nižšie). Ďalej sa súd neriadil záväznými právnymi názormi Krajského súdu v Žiline, keď tento výslovne uložil Okresnému súdu v Čadci vydať medzitýmny rozsudok vo veci (pretože Okresný súd vydal ohľadom veci, ktoré patria do podielového spoluvlastníctva čiastočný rozsudok namiesto rozsudku medzitýmneho). Z tohto dôvodu dochádza v predmetnej veci k zbytočným súdnym prietahom a k týmto bude dochádzať s najväčšou pravdepodobnosťou i naďalej, pretože súd bude musieť rozhodnúť najskôr medzitýmny rozsudkom a až po tom vo veci samej. Súd sa bude musieť vysporiadať i s mojimi procesnými návrhmi, s ktorými sa doteraz nevysporiadal. Pri citovaných rozhodnutiach súdu bude opätovne dochádzať k prietahom v konaní a to aj napriek tomu, že vo veciach podielového spoluvlastníctva možno dnes už využiť stabilizovanú judikatúru všeobecných súdov a vo veci bez prietáhov rozhodnúť ...

Ďalšie pochybenie zo strany súdu a porušenie môjho ústavného práva vidím v tom, že dňa 23. 7. 2008 som podal ako odporca námietku zaujatosti voči prejednávajúcej sudkyňi JUDr. A. P., pretože táto má nepriateľský postoj voči mojej osobe ako aj voči môjmu právnenému zástupcovi JUDr. L. Š. (môjmu synovi) a tento je prenášaný i do samotných súdnych pojednávaní. Uznesením Krajského súdu v Žiline č. 8 C 917/1998-338 (pozn. správne sp. zn. 9 NcC 75/2008) zo dňa 13. 11. 2008 však bolo rozhodnuté, že táto sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

Námietku zaujatosti, ktorú som podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu proti sudkyňi JUDr. A. P. som odôvodnil tou skutočnosťou, že prejednávajúca sudkyňa JUDr. A. P. v súdnych konaniach, ktoré sa týkajú príslušníkov mojej rodiny, ktoré boli vedené na OS v Čadci pod č. k. 10 C 156/00, 11 P 18/95, E 134/01, 4 C 162/2007 rozhodovala vždy zaujato, nakoľko má priateľský vzťah s navrhovateľkou. Tento priateľský vzťah k navrhovateľke sa odzrkadľuje pri prejednávaní veci, ako aj pri rozhodovaní o veci. Sudkyňa sa neštíti i do odôvodnenia rozsudku, napr. 10 C 156/2000-347 zo dňa 12. 4. 2007 uviesť tú skutočnosť, že odsudzuje konanie môjho právneho zástupcu JUDr. L. Š. v tom smere, že ma zastupuje vo všetkých konaniach ako svojho otca proti ostatným rodinným príslušníkom.

Ďalej z procesného hľadiska zaujatosť sudkyne vidím i v tom smere, že môjmu práv. zástupcovi neumožňuje riadne vykonávať jeho práva ako právneho zástupcu a to tým spôsobom, že otázky na svedkov musí klásť jej ako sudkyňi a táto ďalej zväži, či takúto otázku položí i svedkovi. Z tohto dôvodu dochádza k tomu, že sú namietanou sudkyňou kladené otázky svedkom, ktoré tejto sudkyňi vyhovujú tak, aby mohla rozhodnúť v prospech navrhovateľky...

Zaujatosť sudkyne je zrejmá i zo samotných prejednávaní veci medzi mnou a ostatnými rodinnými príslušníkmi, keď napr. na deň 12. 4. 2007 sudkyňa vytyčila 3 pojednávania, ktoré všetky sa týkali našej rodiny, pričom tieto trvali od 7.30 hod. do 16.00 hod. Samotná skutočnosť, že pojednávajúca sudkyňa P. veci prejednávala v jeden deň takmer 9 hodín bez akejkol'vek prestávky, napr. na obed, svedčí prinajlepšom o tom, že sudkyňa chce účastníkov konania psychicky deptať...

V dôsledku porušenia základného ľudského práva podľa čl. 46 Ústavy SR žiadam zrušiť Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 8 C 917/1998-338 (pozn. správne sp. zn.

9 NcC 75/2008) zo dňa 13. 11. 2008, ktorým bolo rozhodnuté, že sudkyňa JUDr. A. P. nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania predmetnej veci.

S poukazom na vyššie uvedené zároveň žiadam o odloženie vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu č. 8 C 917/1998-338 (pozn. správne sp. zn. 9 NcC 75/2008) zo dňa 13. 11. 2008, ktorým sudkyňa JUDr. A. P. nebola vylúčená z prejednávania a rozhodovania vo veci vedenej na Okresnom súde v Čadci pod č. k. 8 C 917/1998.

Vzhľadom k tomu, že postupom Okresného súdu Čadca dochádza neustále k porušovaniu práva na súdnu a inú právnu ochranu ako i práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (nakol'ko počas viac ako 10 rokov nebolo ani raz rozhodnuté vo veci samej), žiadam, aby mi Ústavný súd SR priznal finančné zadostučinenie vo výške 16.596,96 € / 500.000,- Sk. “

3. V petite sťažnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil: „*Základné právo J. Š. na súdnu a inú právnu ochranu zaručenú v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, na prerokovanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Čadci vo veci vedenej pod č. k. 8 C 917/1998 porušené bolo. “*

Ďalej sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd zrušil uznesenie krajského súdu z 13. novembra 2008 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Napokon požadoval primerané finančné zadostučinenie vo výške 16 596,96 eur a náhradu trov konania v sume 368,55 eur.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným

rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd podľa ústavy) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom stanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Z obsahu sťažnosti vyplývajú dve podstatné sťažnostné námietky:

- porušenie základného práva na súdnu ochranu garantovaného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré sťažovateľ vidí v tom, že o jeho veci napriek ním vznesenej námietky zaujatosti koná naďalej zaujatá sudkyňa, ktorá nebola vylúčená z rozhodovania veci uznesením krajského súdu, pričom tým podľa sťažovateľa dochádza k porušeniu jeho základného „*práva na súdnu a inú právnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde*“,

- porušenie základného ústavného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. analogického práva podľa dohovoru na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote, ktoré sťažovateľ vidí v postupe okresného súdu v konaní o zrušení a vypořádanie podielového spoluvlastníctva, kde vystupuje v procesnom postavení odporcu.

7. K prvej podstatnej sťažnostnej námietke sťažovateľa ústavný súd uvádza nasledovné. V petite sťažnosti, ktorým je ústavný súd predovšetkým viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), sťažovateľ požaduje zrušenie uznesenia krajského súdu z 13. novembra 2008, ktorým bolo rozhodnuté, že konajúca sudkyňa okresného súdu nie je vylúčená z prerokovania a rozhodovania veci sťažovateľa. Ako vyplýva z predmetného uznesenia, ktoré sťažovateľ v kópii pripojil k sťažnosti, toto bolo doručené podľa prezentačnej pečiatky okresnému súdu 28. novembra 2008 a jeho prostredníctvom aj sťažovateľovi 16. decembra 2008, čo vyplýva z rukou písaného dňa jeho doručenia priamo na uznesení. Pretože proti uzneseniu krajského súdu odvolanie nie je prípustné, jeho doručením účastníkom konania nadobudlo právoplatnosť. Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Z uvedeného vyplýva, že je otázne, či sťažnosť sťažovateľa v časti požadujúcej zrušenie uznesenia krajského súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie nie je podaná oneskorene (z dátumov vyznačených na kópii uznesenia sa javí, že je podaná oneskorene), čo by tiež zakladalo dôvod na jej odmietnutie už pri predbežnom prerokovaní. Ústavný súd však nepovažoval za potrebné skúmať otázku dodržania lehoty na podanie sťažnosti, pretože pri predbežnom prerokovaní zistil iné dôvody na jej odmietnutie.

8. Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú iné súdy, t. j. všeobecné súdy. Ústavný súd sa teda zaoberal otázkou, či neexistuje iný súd, ktorý je oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práv sťažovateľa. Pri tomto skúmaní ústavný súd dospel k záveru, že v rámci systému všeobecného súdnictva existujú účinné právne

prostriedky nápravy a „iné súdy“ povolané poskytnúť súdnu ochranu v prípade sťažovateľom namietaného porušenia jeho práva na súdnu ochranu, ktorého súčasťou je aj právo na prejednanie a rozhodnutie veci nezávislým a nestranným súdom. Rozhodovanie veci vylúčeným sudcom zakladá takú vadu konania, ktorá je spôsobilým odvolacím dôvodom [§ 205 ods. 2 písm. a) v spojení s § 221 ods. 1 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku], ale aj skutočnosťou zakladajúcou prípustnosť dovolania [§ 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku]. Sú to teda všeobecné súdy (odvolací súd, resp. dovolací súd), ktoré sú primárne povolané poskytnúť ochranu v prípade namietaného porušenia práva sťažovateľa, pričom ich právomoc zároveň s ohľadom na dikciu čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01), že ochrana ústavou, resp. dohovorom garantovaných práv a slobôd nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Z týchto dôvodov bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

9. K druhej podstatnej sťažnostnej námietke (zbytočné prietahy v postupe okresného súdu) ústavný súd uvádza nasledovné. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote ústavný súd skúma, či sťažovateľ využil v súlade s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde všetky právne prostriedky na ochranu týchto práv. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v zmysle ktorej skúma, či boli využité právne prostriedky, ktoré sťažovateľovi na ochranu týchto práv do 1. apríla 2005 poskytoval zákon Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“) v ustanoveniach § 17 ods. 1, § 20 až § 23, alebo právne prostriedky, ktoré na ochranu týchto práv od 1. apríla 2005 poskytuje

zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) v ustanoveniach § 62 až § 68 (napr. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 78/07). Sťažnosť účastníka konania pred všeobecným súdom sa podľa uvedených ustanovení môže týkať aj priesťahov v konaní (podľa zákona č. 80/1992 Zb.), resp. porušovania práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov (podľa zákona o súdoch).

10. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podal predsedovi okresného súdu sťažnosť na priesťahy v konaní datovanú 8. apríla 2009, pričom túto doručil do podateľne okresného súdu 9. apríla 2009. Ústavný súd opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na priesťahy podľa § 62 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení na účel nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

Sťažnosť sťažovateľa podaná ústavnému súdu bola podpísaná a podaná na poštovú prepravu 14. apríla 2009, čo bol najbližší nasledujúci pracovný deň po doručení sťažnosti na priesťahy v konaní predsedovi okresného súdu (10. apríla 2009 – Veľký piatok, 13. apríla 2009 – Veľkonočný pondelok). Ústavný súd preto posúdil podanie sťažnosti na priesťahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľa iba ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať reálne účinky, ktoré by inak takáto sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným priesťahom v napadnutom konaní (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, III. ÚS 85/06, IV. ÚS 78/07).

Pokračujúca nečinnosť okresného súdu by mohla spôsobiť porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ústavný súd to v súčasnom období nemôže posúdiť. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa na základe týchto zistení dospel k záveru, že v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť v tejto časti nie je prípustná, a preto ju odmietol. Odmietnutie tejto sťažnosti neznamená, že ústavný súd sa už v budúcnosti nebude môcť zaoberať prípadným porušením základného

práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru v prebiehajúcom konaní na okresnom súde, avšak iba za predpokladu splnenia všetkých ústavných a zákonných predpokladov a podmienok konania pred ústavným súdom, vrátane preukázania, že sťažovateľ účinne využil iné právne prostriedky na ochranu jeho práv.

11. Keďže sťažnosť bola odmietnutá pre nedostatok právomoci a pre neprípustnosť, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti (primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2009